

Брюксел, 29 май 2026 г.
(OR. en)

9454/26

Междуинституционално досие:
2025/0406 (COD)

LIMITE

SAN 315
PHARM 90
COMPET 583
CODEC 953
RECH 226
BIOTECH 57
ENV 526
PI 64
FOOD 66
FEED 23
VETER 73
AGRI 391
AGRILEG 127
DENLEG 48

БЕЛЕЖКА

От: Председателството
До: Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно: Регламент за Европейски акт за биотехнологиите:
- *Ориентационен дебат*

Приложено се изпраща на делегациите информационна бележка от председателството за насочване на ориентационния дебат по предложението за регламент за Европейски акт за биотехнологиите I на заседанието на Съвета EPSCO (Здравеопазване) на 16 юни 2025 г.

Регламент за Европейски акт за биотехнологиите I: как да се стимулират здравните биотехнологии в ЕС?

На 16 декември 2025 г. Комисията предложи Европейски акт за биотехнологиите – законодателна инициатива, състояща се от регламент и директива, чиято цел е да се повиши конкурентоспособността на европейските сектори на здравните биотехнологии и биопроизводството, като се създаде среда, която позволява на биотехнологичните продукти да изминават пътя от лабораторията до фабриката и след това до пазара по-бързо, в голям мащаб и в рамките на ЕС.

Здравните биотехнологии представляват за ЕС не само голяма икономическа възможност, но и стратегическа необходимост: способността за разработване, производство и внедряване на иновативни биотехнологии е все по-неделима част от здравната сигурност, промишления суверенитет и дългосрочната конкурентоспособност на Европа.

Цифрите са красноречиви. През последното десетилетие секторът на биотехнологиите в ЕС е отбелязал повече от два пъти по-бърз растеж от този на икономиката на ЕС като цяло. Само през 2022 г. той е възлизал на 38,1 милиарда евро от БВП на Съюза и е подкрепил над 913 000 работни места, от които над 75 % са в областта на здравните биотехнологии. Всяко работно място в промишлените биотехнологии генерира 3,4 допълнителни работни места в икономиката като цяло. Освен това ЕС разполага с научна база на световно равнище, например данните за публикациите му остават стабилни и сравними с тези на САЩ и Китай.

И все пак ЕС губи позиции. Твърде много стартиращи предприятия избират да се разрастват, да станат публични и да създават стойност извън ЕС: по-голямата част от европейските биотехнологични дружества, които станаха публични, избраха да се регистрират на фондовите борси извън ЕС. Между 2015 г. и средата на 2025 г. стартиращите предприятия в областта на биофармацевтиката в САЩ са получили около девет пъти повече финансиране на късен етап, от стартиращите предприятия в областта на биофармацевтиката в ЕС.

Това не е неуспех на научните таланти, а структурен проблем, свързан с разрастването на предприятията и пазарната реализация на продуктите, като за допринасящи за това фактори се посочват фрагментираното управление, сложните и бавни регулаторни пътища, недостатъчния достъп до капитал за разрастване и недостатъчно развитата биопроизводствена инфраструктура. В резултат на това Европа изобретява, а други реализират промишленото производство. Справянето с този проблем изисква спешни и координирани действия

Въпреки че бързият напредък на биотехнологиите носи много предимства, той може също така да намали пречките пред създаването на биологични заплахи, изисква по-силна биологична защита, както и хармонизирана рамка на ЕС за контрол на достъпа до чувствителни биотехнологии.

По-специално клиничните изпитвания са от основно значение за конкурентоспособността на Европа и за нейните здравни системи. Те генерират приблизително 35,7 милиарда евро брутна добавена стойност годишно в ЕИП и подкрепят над 165 000 работни места, като същевременно предоставят на пациентите по-ранен достъп до иновативни лечения. Делът на ЕС в клиничните изпитвания в световен мащаб обаче е намалял от 22 % през 2013 г. на 12 % през 2023 г., а за многонационалните разрешения са необходими средно около 116 дни. Актът за биотехнологиите има за цел да осигури по-бърз, по-опростен и по-предвидим процес на издаване на разрешения, като същевременно се поддържат високи стандарти за безопасност и качество на данните.

Ускорените процедури и механизми, предложени в Акта за биотехнологиите, вече се прилагат чрез инициативата FAST-EU на доброволен принцип. Този пилотен проект, ръководен от държавите членки с подкрепата на Европейската комисия и ЕМА, доказва осъществимостта на предложения подход, като първоначалните разрешения бяха издадени за около 70 дни, което на практика послужих като ранна оперативна тестова среда за бъдещата система. Към днешна дата в инициативата участват 26 държави членки, като понастоящем са включени 15 клинични изпитвания, а три вече са завършени, което подчертава както силното възприемане, така и практическата жизнеспособност на ускорения модел.

Успоредно с това в рамките на пилотния проект COMBINE се тества координираната оценка на комбинирани проучвания, включващи изследване на лекарствени продукти и медицински изделия, както е предложено в Акта за биотехнологиите.

Тези инициативи показват, че една по-координирана и гъвкава европейска система може да доведе до значително по-бързи и по-предвидими процеси на клинични изпитвания, като същевременно се поддържат изцяло най-високите стандарти за безопасност и защита на данните. Подкрепени от цифровизацията, ИИ и по-голямото приобщаване, те осигуряват конкретна проверка на концепцията за реформите, предвидени в Акта за биотехнологиите.

Необходим е амбициозен Акт за биотехнологиите, за да се разширят и поддържат тези подобрения, като се гарантира, че те водят до осезаеми ползи за пациентите в целия Съюз.

Европейският акт за биотехнологиите като всеобхватен отговор

По своя замисъл Актът е изрично многосекторен. В него са обхванати здравеопазването, промишлената политика, научните изследвания, финансите, цифровите технологии и сигурността, като отразява реалността, че нито една намеса не може сама по себе си да промени конкурентната позиция на Европа в областта на биотехнологиите.

- Опростяване и рационализиране на нормативната уредба: целенасочени изменения на съществуващото законодателство на ЕС – относно клиничните изпитвания (CTR), лекарствените продукти за модерна терапия (ЛПМТ), субстанциите от човешки произход (СЧП), ветеринарните лекарствени продукти и общото законодателство в областта на храните – за да се премахнат пречките, които забавят иновациите и достъпа до пазара. Това включва осигуряване на устойчивост на бъдещи въздействия: механизмите за гарантиране, че законодателната рамка е в крак с бързия научен и технологичен напредък, като дава възможност за регулаторна гъвкавост, без да се излагат на риск високите европейски стандарти за безопасност или качество на данните.
- Стратегически проекти (с голямо въздействие): рамка за определяне и ускоряване на проекти в областта на здравните биотехнологии – от разработването до производството – от стратегическо значение на национално равнище и на равнището на ЕС, намаляване на времето за пускане на пазара чрез координирана административна подкрепа и рационализирано издаване на разрешения, както и потенциални възможности за финансиране.
- Достъп до капитал: специални мерки за мобилизиране на публични и частни инвестиции, включително пилотен проект на ЕС за инвестиции в биотехнологии в областта на здравеопазването, за да се преодолее трайният недостиг на финансиране на късен етап.
- Стимулиране на разработването и производството на водещи до пробив иновации в ЕС; както и укрепване на промишлеността за биоподобни лекарства.
- Интеграция на ИИ: разпоредби за улесняване на прилагането на изкуствен интелект през целия жизнен цикъл на биотехнологиите – от разработването на продукти до клиничните изследвания и биопроизводството.
- Биологична сигурност: Гаранции на равнището на ЕС за предотвратяване на злоупотребата с биотехнологии, хармонизиране на различаващите се понастоящем национални правила и укрепване на европейските способности за биологична защита.

Съгласуване на целите в областта на здравеопазването и конкурентоспособността

Актът представлява възможност за съгласуване на целите в областта на здравеопазването и конкурентоспособността в цяла Европа. По-бързото и по-рационализирано разрешаване и провеждане на многонационални клинични изпитвания на лекарствени продукти за хуманна употреба допринася за по-ранен достъп на пациентите до иновативни или оптимизирани терапии. По-силният капацитет за биопроизводство означава по-голяма устойчивост срещу прекъсвания на доставките. По-конкурентоспособните регулаторни пътища означават, че ЕС продължава да бъде привлекателен за инвестиции в научни изследвания, които в крайна сметка водят до положителни резултати в областта на здравеопазването.

Държавите членки се приканват да посочат в кои области националните приоритети са съгласувани по отношение на предложения отговор на разликата в конкурентоспособността със САЩ и Китай в този стратегически сектор и да определят посоката за предстоящата техническа работа.

Въпроси за обсъждане

- А. Какви приоритети има Вашата държава членка във връзка с предложението за регламент за Европейски акт за биотехнологиите I?**

  - Б. Как регламентът за Европейски акт за биотехнологиите I може да бъде най-ефективен за подпомагане на подобряването на конкурентоспособността в ЕС и достъпа на пациентите и гражданите до иновативни продукти?**
-